

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

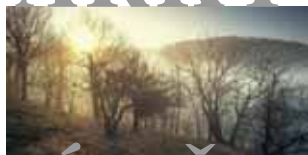
NÁRODNÍ PARKY A CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI V ČESKÉ REPUBLICE

NÁRODNÍ PARKY A CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI V ČESKÉ REPUBLICE

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

NÁRODNÍ PARKY

A CHRÁNĚNÉ

KRAJINNÉ OBLASTI

V ČESKÉ REPUBLICE

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Obsah

Úvod	9
Národní parky a chráněné krajinné oblasti České republiky	10
Národní parky	
České Švýcarsko	14
Krkonoše	16
Podyjí	18
Šumava	20
Chráněné krajinné oblasti (CHKO)	
Beskydy	22
Bílé Karpaty	24
Blaník	26
Blanský les	28
Broumovsko	30
České středohoří	32
Český kras	34
Český les	36
Český ráj	38
Jeseníky	40
Jizerské hory	42
Kokořínsko	44
Křivoklátsko	46
Labské pískovce	48
Litovelské Pomoraví	50
Lužické hory	52
Moravský kras	54
Orlické hory	56
Pálava	58
Poodří	60
Slavkovský les	62
Šumava	64
Třeboňsko	66
Žďárské vrchy	68
Železné hory	70
Adresář	72

Úvod

Česká republika patří mezi země s nejdelší tradicí ochrany přírody na světě. V průběhu desetiletí se pohled lidí na poslání a roli ochrany přírody vyvíjel a měnil, od původního, čistě konzervačního přístupu až k moderní, dynamické ochraně přírody využívající řadu postupů včetně aktivní péče o přírodní fenomény. Ochrana přírody se postupně zcela pragmaticky rozčlenila do několika úzce souvisejících a navzájem se prolínajících oblastí, mezi nimiž je veřejností snad nejvíce vnímána ochrana přírodně či krajinářsky hodnotných území, která se v praktickém životě společnosti objevuje ve formě zvláště chráněných území.

Na prahu vstupu do Evropské unie měla Česká republika poměrně kvalitní, moderní a v mnoha ohledech nadčasový zákon o ochraně přírody, který rozlišuje různé kategorie územní ochrany na národní a evropské úrovni. Kategorie národní park a chráněná krajinná oblast zahrnují větší územní celky, proto se někdy neformálně označují za nástroje velkoplošné ochrany přírody. Pro veřejnost jejich význam často splývá, přestože jejich účel a poslání jsou rozdílné.

Zatímco národní parky chrání ta nejcennější území se zachovalými přírodními fenomény a s vysokým potenciálem autoregulačních procesů, chráněné krajinné oblasti mají za cíl v rámci možností zachovat určitý způsob využívání krajiny, který vedl v minulosti k vytvoření a dále k udržování harmonické krajiny s vysokým podílem zachovalých přírodních složek. Jak území národních parků, tak chráněných krajinných oblastí se vyznačují hojným výskytem vzácných či ohrožených druhů rostlin a živočichů, ale i přítomností ubývajících typů stanovišť, ne náhodou je právě jejich území kostrou vytvářené soustavy evropsky významných lokalit, známé pod názvem NATURA 2000.

V období posledních let narůstá tlak na využívání území národních parků a chráněných krajinných oblastí i mimo sféru ochrany přírody. Je zřejmé, že na těchto územích vždy žili a budou žít lidé, a je zcela legitimní požadovat, aby mohli žít způsobem, který je nebude nutit území opouštět. Dnešní doba je charakteristická hledáním způsobu, jak zachovat přírodu v těchto územích a současně umožnit jejich přiměřené využívání. Jednou z cest, které se nabízejí, je sázka právě na přírodní a krajinářské hodnoty těchto území.

Nedestruktivní turistika se stává stále více ekonomicky významným odvětvím a není pochyb, že se bude rozvíjet i u nás. V této souvislosti je však neustále potřebné poukazovat na mimořádnost takto chráněných území, na jejich charakteristické rysy, i na vzácnosti a míru ohrožení jejich přírody. Jednak proto, aby člověk – milovník přírody věděl, co může v kterém území nalézt a vidět, ale také proto, aby si byl stále více vědom, co může svým negativním vlivem ohrožit.

Publikace, kterou máte před sebou, obsahuje základní informace o všech našich národních parcích a chráněných krajinných oblastech. I když je zřejmé, že o každém jednotlivém území je možno napsat sérii obsáhlých publikací, spatřuji její význam v přehledném zobrazení pestrosti přírody České republiky a zpřístupnění kompletních základních údajů pro širokou veřejnost. Věřím, že laskavý čtenář takovouto přehlednou příručku ocení.

Ladislav Miko

bývalý ministr životního prostředí ČR

Evropská komise, GR pro životní prostředí – ředitel

Národní parky a chráněné krajinné oblasti České republiky

Poloha našeho státu uprostřed evropských nížin, pahorkatin a vysokých hor se projevuje v jeho pozoruhodné geologické a biologické pestrosti. Lužní lesy a pobřežní nivy, rozmanité mokřady a rašeliniště, lesostepní oblasti, rozlehlé komplexy listnatých a jehličnatých lesů, krasová území a pískovcová skalní města, horské louky či arкто-alpínská tundra na hřebenech našich nejvyšších hor – takový je obrázek současné krajiny České republiky. Přibližně od poloviny 20. století začaly vybrané nejhodnotnější části naší krajiny postupně získávat statut velkoplošných zvláště chráněných území (VZCHÚ) – národních parků a chráněných krajinných oblastí. K dnešnímu dni tak existuje v České republice 25 chráněných krajinných oblastí a čtyři národní parky, což společně s dalšími čtyřmi kategoriemi maloplošných zvláště chráněných území představuje téměř 16 % (15,85 %) z celkové rozlohy státu. Česká republika tak zaujímá velmi významné postavení v první desítce evropských států. Rozložení a základní údaje k národním parkům a chráněným krajinným oblastem uvádí přehledové tabulka a ilustrační mapka.

Metodické řízení správ národních parků je svěřeno odboru péče o národní parky Ministerstva životního prostředí ČR. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) koordinuje činnost správ výše zmíněných 24 CHKO. Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny České republiky, systém zonace území podle stupně jeho zachovalosti, plány péče o NP a CHKO, pravomoci orgánu státní správy – to jsou základní předpoklady k tomu, aby správy národních parků a chráněných krajinných oblastí zastávaly v jednotlivých regionech významnou úlohu při zajišťování harmonického využívání krajiny a moderní ochrany jejích přírodních hodnot.

Národní parky a chráněné krajinné oblasti České republiky hrají významnou roli i v celoevropském kontextu. Mají své zastoupení ve Federaci evropských národních a přírodních parků, známé pod názvem EUROPARC Federation a podílí se na řadě odborných aktivit této panevropské nevládní ochranné organizace. Většina našich příhraničních VZCHÚ má přeshraniční charakter a aktivně spolupracuje se svými zahraničními partnery z Německa, Rakouska, Polska a Slovenska; šest českých VZCHÚ má statut biosférických rezervací v rámci celosvětového programu UNESCO – Člověk a biosféra (Bílé Karpaty, Křivoklátsko, Pálava, Třeboňsko, Šumava a Krkonoše) a další jsou zahrnuta do sítě zvláště chráněných území v rámci Ramsarské úmluvy o ochraně mokřadů.

V souvislosti s naším vstupem do Evropské unie byla větší část národních parků a chráněných krajinných oblastí České republiky začleněna do soustavy chráněných území evropského významu NATURA 2000, což představuje náš významný vklad v péči o celoevropské přírodní a krajinné dědictví.

Jan Štursa

EUROPARC Česká republika

Seznam národních parků a chráněných krajinných oblastí České republiky

NÁRODNÍ PARKY (NP) A BIOSFÉRICKÉ REZERVACE (BR)

název	rozloha v km ²	rok vyhlášení	rok vyhlášení BR
České Švýcarsko	79	2000	
Krkonoše (BR)	363	1963	1992
Podyjí	63	1991	
Šumava (BR)	685	1991	1990

CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI A BIOSFÉRICKÉ REZERVACE (BR)

název	rozloha v km ²	rok vyhlášení	rok vyhlášení BR
Beskydy	1160	1973	
Bílé Karpaty (BR)	747	1980	1996
Blaník	41	1981	
Blanský les	212	1989	
Broumovsko	410	1991	
České středohoří	1063	1976	
Český kras	128	1972	
Český les	466	2005	
Český ráj	181	2002	
Jeseníky	740	1969	
Jizerské hory	368	1967	
Kokořínsko	273	1976	
Křivoklátsko (BR)	628	1978	1977
Labské pískovce	250	1972	
Litovelské Pomoraví	96	1990	
Lužické hory	267	1976	
Moravský kras	92	1956	
Orlické hory	204	1969	
Pálava (BR)	83	1976	1986
Poodří	82	1991	
Slavkovský les	610	1974	
Šumava	996	1963	1990
Třeboňsko (BR)	700	1979	1977
Žďárské vrchy	709	1970	
Železné hory	284	1991	

V rámci České republiky vytváří chráněné krajinné oblasti ucelené spektrum dochovaných částí přírodního prostředí a zároveň jsou nedílnou součástí celoevropského i celosvětového systému ochrany přírody.

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Zajišťuje účinnou péči o přírodu a krajinu 24 chráněných krajinných oblastí a většiny národních přírodních rezervací (NPR) a národních přírodních památek (NPP) v souladu se zákonem č. 114/1992 Sb., O ochraně přírody a krajiny, takto:

- Vykonává prostřednictvím správ CHKO speciální státní správu propojenou s odbornou činností.
- Zajišťuje péči o území chráněných krajinných oblastí diferencovaně podle zón odstupňované ochrany:
 - I. zóna („přírodní jádrová“) zahrnuje přírodě blízké ekosystémy (často maloplošná zvláště chráněná území), zaujímá 11 % z celkové výměry všech CHKO a je v ní uplatňována nejprísnejší ochrana.
 - II. zóna („polopřirozená ochranná“) zahrnuje mozaiku přírodě blízkých a kulturních ekosystémů, zaujímá 37 % z celkové výměry. Snahou v tomto území je zlepšení jeho přírodní hodnoty, umožňuje jemné formy hospodaření.
 - III. zóna („kulturně krajinná“) zahrnuje běžně obhospodařované kulturní ekosystémy, zaujímá 41 % z celkové výměry. Je cenná pro svou krajinně estetickou hodnotu, umožňuje intenzivnější hospodaření.
 - IV. zóna („okrajová sídelní“) zahrnuje většinou sídla a intenzivně obhospodařované pozemky, zaujímá 11 % z celkové výměry. Je územní rezervou pro zástavbu a intenzivnější formy hospodaření i podnikání. V některých CHKO není IV. zóna vyhlášena.
- Realizuje ochranu přírody a krajiny koncepčně podle plánů péče o chráněné krajinné oblasti. V těchto dokumentech je stanovena strategie ochrany území a jeho využívání.
- Usměrnjuje tok finančních prostředků ze státem garantovaných programů (např. Program péče o krajinu, Program obnovy přirozených funkcí krajiny, Státní program životní prostředí).

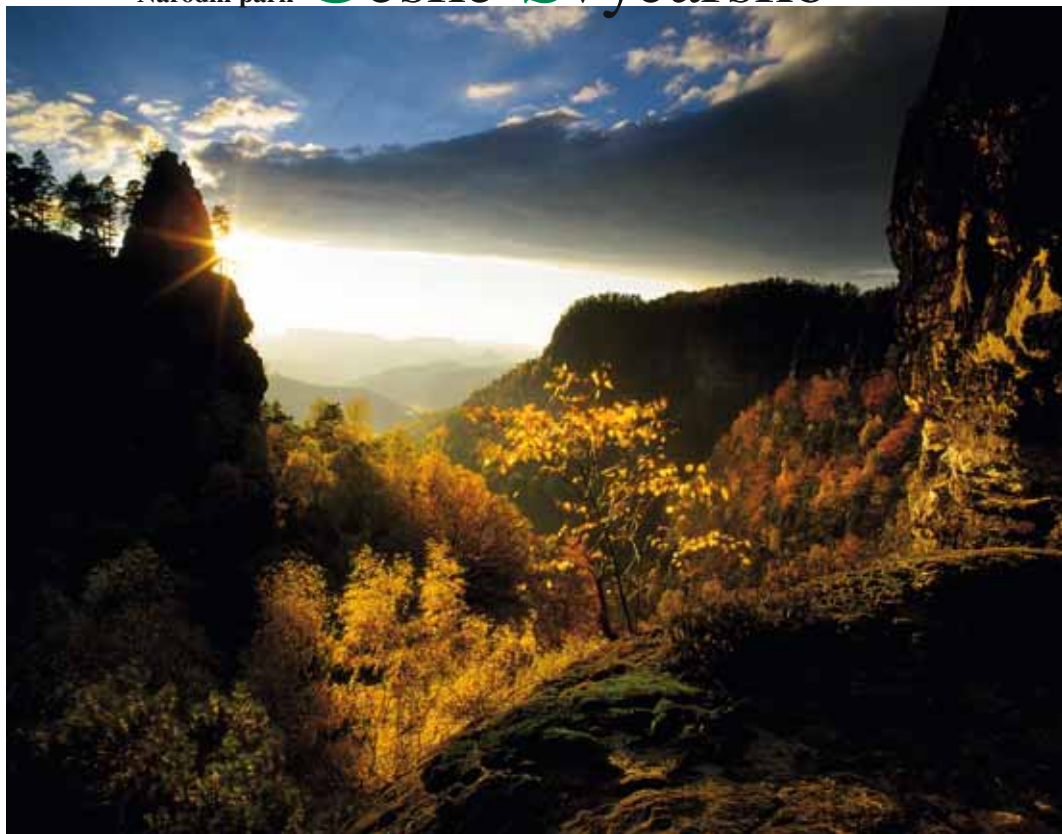
Chráněné krajinné oblasti jsou plošně rozsáhlá území s významným podílem původní nebo málo člověkem pozmeněné přírody v harmonicky utvářené krajině.

Počet chráněných krajinných oblastí je 25.

Celková rozloha CHKO 10790 km² pokrývá 13,8 % plochy České republiky.

Nejstarší chráněnou krajinnou oblastí je Český ráj, který byl v roce 2002 oproti vymezení z roku 1955 podstatně plošně rozšířen. Nejmladší chráněnou krajinnou oblastí je Český les. Největší chráněnou krajinnou oblastí jsou Beskydy, nejmenší Blaník.

Národní park České Švýcarsko

1					
2	3	4	5	6	
		7	8		

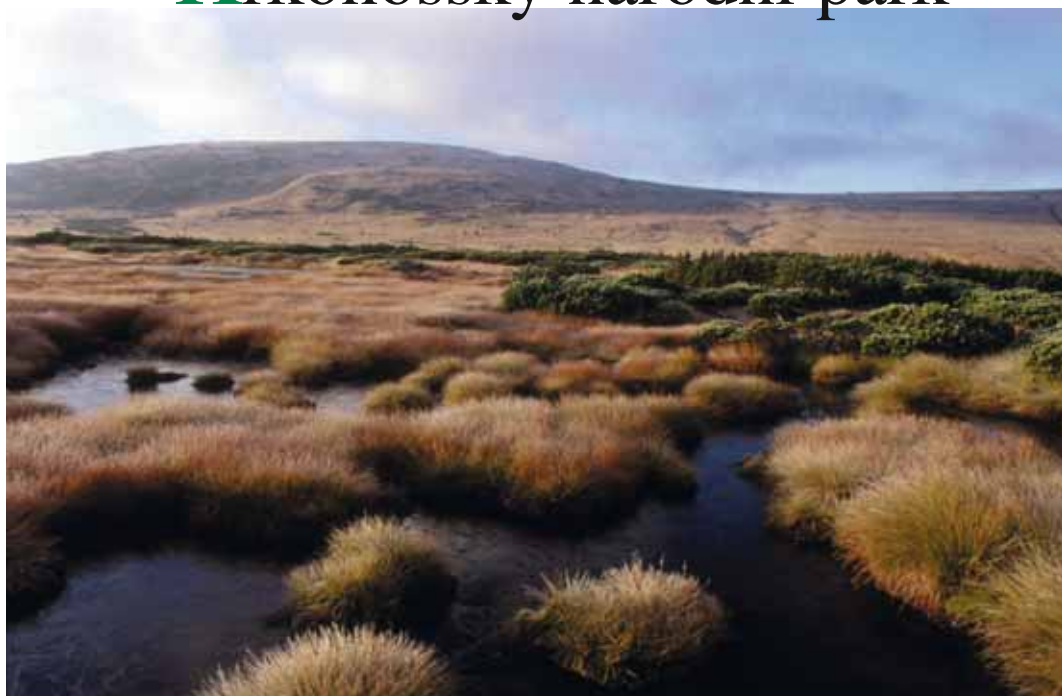
- Podzim v Pravčickém dole 1
- Losos obecný 2
- Soutěska Kamenice 3
- Rojovník bahenní 4
- Malý Pravčický kužel 5
- Pravčická brána 6
- Sokol stěhovavý 7
- Hrázděný dům s podstávkou v osadě Mezná 8

Hlavním předmětem ochrany je unikátní geomorfologie pískovcového skalního města a na ni vázaná biodiverzita. Lesní společenstva zastupují na čedičových tělesech druhově bohaté květnaté bučiny, svým složením ostře kontrastující s kyselými bučinami na pískovcích. Vzácnou flóru zastupují například plavuň pučivá nebo rojovník bahenní. Vzácné živočichy reprezentuje rys ostrovid, výr velký, sokol stěhovavý nebo losos obecný. Nejznámějším útvarem národního parku je v Evropě unikátní skalní most Pravčická brána. Cenné objekty lidové architektury – hrázděné domy a domy s podstávkou se nacházejí v osadě Mezná. Národní park České Švýcarsko byl vyhlášen v roce 2000 na ploše 79,25 km².

Krkonošský národní park

- Pramenná oblast Úpy a Bílého Labe 1
- Rýchorský prales 2
- Kapradina žebrovice různolistá 3
- Porost jestřábníků 4
- Labský vodopád v závěru Labského dolu 5
- Ostružiník moruška 6
- Sluneční stráň je vyhlášená botanická lokalita s výskytem orchidejí 7
- Luční hora a Stříbrný hřbet 8

1				
2	3	4	5	6
		7	8	

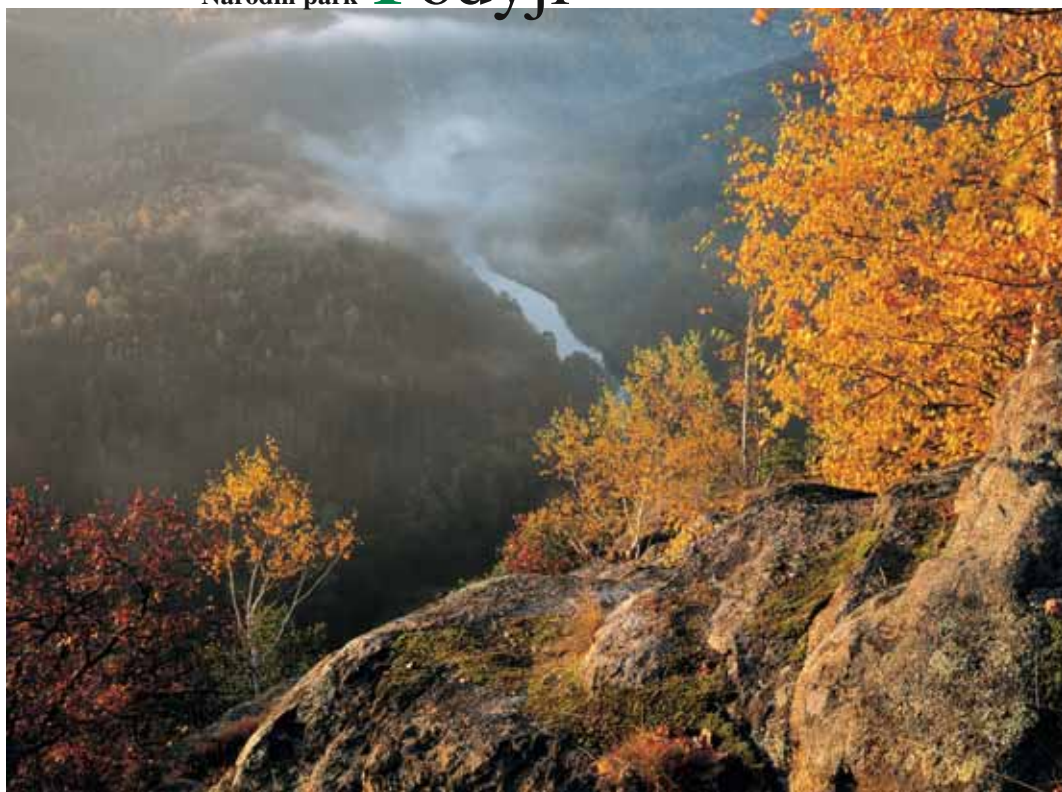

Krkonoše jsou významným přírodním a kulturně historickým horským regionem na severu České republiky. V roce 1963 zde byl vyhlášen první český národní park s posláním chránit mimořádně pestrou horskou krajinu. Povrch Krkonoš s pozůstatky pleistocénního zalednění je unikátní galerií mrazem a ledem formované krajiny, kde se rozkládají horské smrkové a smíšené lesy, květnaté horské louky, porosty kleče, ledovcové kary, subarktická rašeliniště a alpské trávníky. Pro svou podobnost se severskou přírodou jsou Krkonoše nazývány ostrovem Arktidy uprostřed Evropy.

Krkonošský národní park byl vyhlášen v roce 1963 na ploše 363 km².

Národní park Podyjí

1			
2	3	4	5
		6	7

Kaňon řeky Dyje 1

Vřesoviště u Hnanic 2

Koniklec velkokvětý 3

Skalní výstupy nad Dyjí 4

Martináč hrušňový (*Saturnia pyri*) 5

Kosatec nízký 6

Partie z pralesa 7

Ukázka výjimečně zachovalého říčního údolí v bohatě zalesněné krajině na hranici s Rakouskem. Národní park Podyjí se vyznačuje mimořádnými scenériemi, tvořenými pestrou mozaikou skalních amfiteátrů a srázných stěn, meandry, rozsáhlými suťovými poli a těžko přístupnými stržemi, ale i nivními loukami podél Dyje a prosluněnými lesostepmi s pestrými koberci teplomilných rostlin. Pro území je charakteristická mimořádná rozmanitost vyskytujících se živočišných a rostlinných druhů na relativně malé ploše. Významná druhová pestrost rostlin a živočichů je podmíněna polohou chráněného území na rozhraní dvou biogeografických soustav.

Národní park Podyjí byl vyhlášen v roce 1991 na ploše 63 km².

Národní park Šumava

- Šumava od Řetenice 1
- Prales Boubín 2
- Dřípatka horská 3
- Chalupa na Zadově 4
- Černé jezero 5
- Chalupská sláť 6
- Tetřívěk obecný 7

1			
2			6
	3	5	
4			7

Plošně největší národní park České republiky zahrnuje nejcennější části Šumavy na jihozápadě Čech mezi Železnou Rudou a masivem Smrčiny. Tajuplné rozlehlé lesnaté pohoří (zvané i „zeleným srdcem Evropy“) na česko-německo-rakouském pomezí patří k nejrozsáhlejším souvislým lesním masivům střední Evropy. V jeho názvu obsažený šum lesa inspiroval řadu básníků, spisovatelů či skladatelů, dnes láká turisty i milovníky přírody. Více než 80 % plochy parku tvoří lesy – zejména významné jsou přírodě blízké až pralesovité zbytky horských smíšených lesů se smrkem, bukem a jedlí či horských smrčín v nejvyšších polohách parku (Plechý 1378 m). Drsný charakter šumavské přírody dotvářejí rozlehlé náhorní plošiny šumavských Plání s četnými horskými vrchovišti, údolní vrchoviště, nivy a mokřady podél toků horní Vltavy a Křemelné, hluboce zaříznutá údolí (Vydra), suťové svahy, kamenná moře i skalní útvary. Nezapomenutelná je tichá krása ledovcových jezer v karech pod vrcholy Plechého, Plesné a Poledníku. Území parku je domovem řady chráněných druhů rostlin (např. hořce šumavského, břízy zakrslé, šafránu bělokvětého) i živočichů (např. tetřeva hlušce, rysa ostrovida, vydry říční, pušτίka bělavého). Mnohé druhy patří k pozůstatkům z dob ledových. Jedinečnost „zelené střechy Evropy“ podtrhuje i téměř všudypřítomné prolínání stop historického osídlování krajiny lidmi s doklady návratů přírody v její působivé síle. Díky přímému sousedství s nejstarším národním parkem Bavorský les, chráněným od r. 1970, patří oba parky k nejvýznamnějším bilaterálním chráněným územím v Evropě. Národní park Šumava byl vyhlášen v roce 1991 na ploše 685 km².

Chráněná krajinná oblast **Beskydy**

1				
2	3	5	6	
4		7	8	9

- Masiv Radhoště 1
- Na Lysé hoře 2
- Hřeben u Zadních hor 3
- Rys ostrovid 4
- Beskydské bučiny 5
- Valašsko 6
- Luční komplexy 7
- Lesní bystřina 8
- Hořec tolitovitý 9

Beskydy – malebná horská oblast na moravsko-slovenském pomezí. Pro severní část této největší CHKO v ČR je charakteristická vyšší lesnatost s četnými zbytky pralesovitých jedlobukových lesů, pro jižní pak pestrá mozaika luk a pastvin. Pro své výjimečné krajinářské, přírodní a historické hodnoty vzniklé soužitím člověka je toto území vyhledávaným koutem naší země. Přírodní hodnoty území dokumentuje vyhlášení 53 zvláště chráněných území, z toho 7 v národní kategorii. Celá oblast je navržena jako evropsky významná lokalita soustavy Natura 2000, pro ochranu ptáků jsou zde vyhlášeny dvě ptačí oblasti – Beskydy (sever) a Horní Vsacko (jih). Beskydy jsou jedinou oblastí s výskytem všech velkých šelem: rysa, medvěda a vlka v ČR.

Chráněná krajinná oblast Beskydy byla vyhlášena v roce 1973 na ploše 1160 km².

Chráněná krajinná oblast **Bílé Karpaty**

- Louky v PR Machová 1
- Kýchavice černá v NPP Búrová 2
- Tořič čmelákovitý Holubyho 3
- Kosatec různobarvý 4
- Bučiny na Kochaveckém Javorníku 5
- Roubená zvonička v Rudimově 6
- Tesařík alpský 7
- Přástevník kostivalový 8
- NPR Čertoryje 9

Oblast podél hranic se Slovenskem, s nejvyšším vrcholem Velká Javořina (970 m).

Vyznačuje se především velkou rozlohou květnatých luk, které ve střední Evropě nemají obdoby. Jejich pravidelné ošetřování je jedním z důležitých úkolů správy chráněné krajinné oblasti. Střední část Bílých Karpat tvoří Moravské Kopanice s neopakovatelným krajinným rázem. Střídají se zde malebné chalupy, políčka, louky, sady a potůčky s lesními porosty.

V severní části (Jižní Valašsko) se vyskytují rozsáhlé komplexy starých bučin.

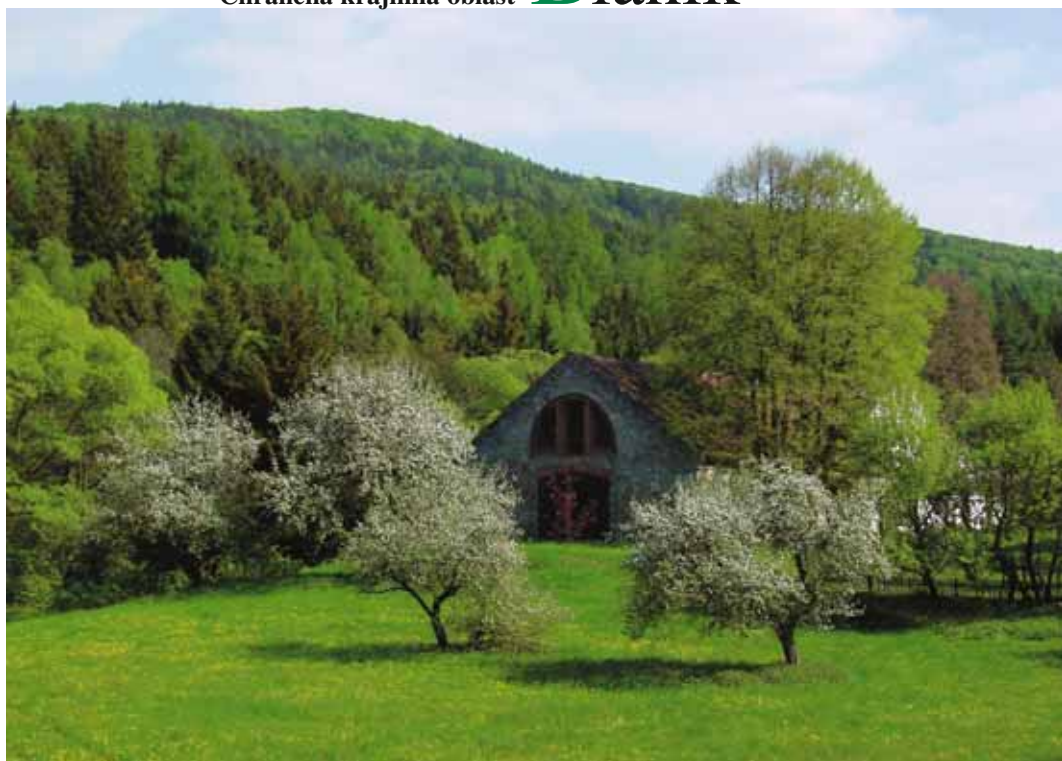
Pro mimořádné přírodní a krajinné hodnoty a dlouhodobě harmonické využívání přírodních zdrojů člověkem byly Bílé Karpaty v roce 1996 zařazeny do světové sítě biosférických rezervací UNESCO a od roku 2000 jsou držitelem Diplomu Rady Evropy.

Chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty byla vyhlášena v roce 1980, její výměra činí 747 km².

1			5	6	7
2	3	4	8	9	

Chráněná krajinná oblast **Blaník**

- Velký Blaník se samotou Březina 1
- Rosnička zelená 2
- Prstnatec májový 3
- Mokřadní louka se suchopýry v Přírodní rezervaci Podleší 4
- Rozhledna na vrcholu Velkého Blaníku 5
- Otakárek fenyklový 6
- Mihule říční 7
- Vstavač kukačka 8

1			5
2	3	4	6
			7
			8

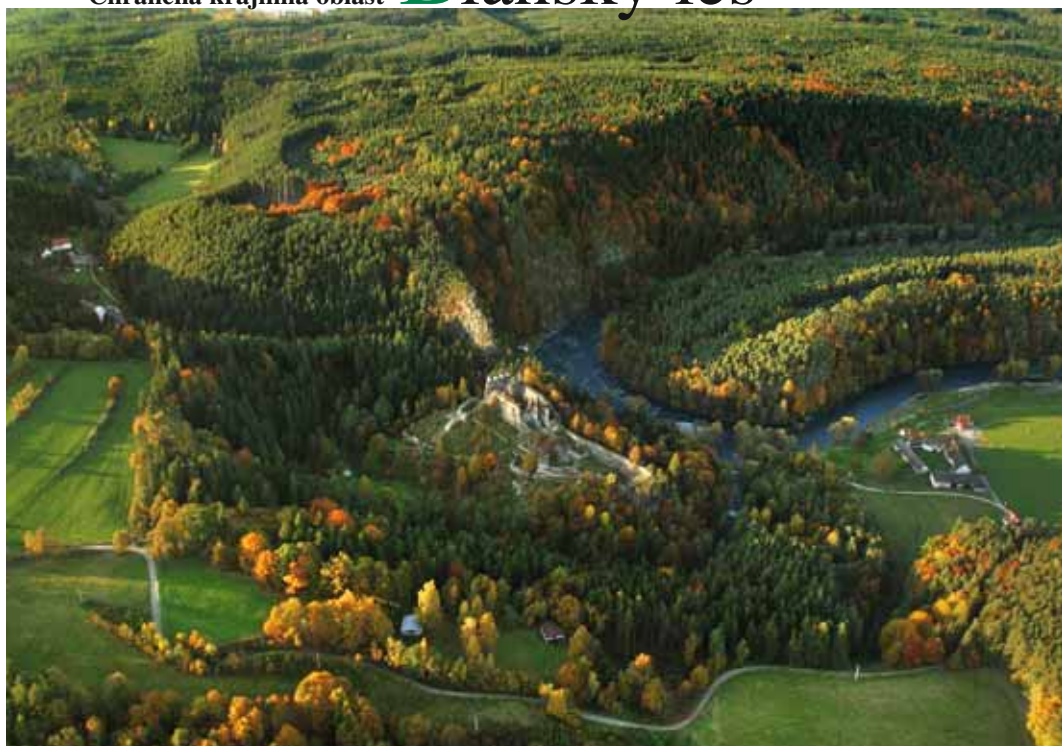

Chráněná krajinná oblast Blaník byla vyhlášena z důvodu ochrany harmonické, biologicky vyvážené, typicky středočeské krajiny. Její ústřední dominantou je bájná hora Blaník, pozoruhodná též z geologického, archeologického i lesnického hlediska. Páteř oblasti tvoří řeka Blanice s plně zachovalým ekosystémem toku a luční nivou. Chráněná krajinná oblast Blaník představuje mozaiku lesních celků, polí a luk zpestřených alejemi a další rozptýlenou zelení, protkanou potoky s přírodovědně cennými rybníky.

Do této krajiny je citlivě začleněna zástavba obcí s četnými historickými památkami. Ve třech přírodních rezervacích je péče věnována rašelinným loukám, rybníčním ekosystémům a přirozeným bučinám.

Chráněná krajinná oblast Blaník byla vyhlášena v roce 1981 na ploše 41 km².

Chráněná krajinná oblast **B**lanský les

1				5	6	7
2	3	4	8	9	10	

- Okolí hradu Dívčí kámen 1
- Pastva ovcí v NPR Vyšenské kopce 2
- Náves v Holašovicích 3
- Hnědásek rozrazilový 4
- Prstnatec pleťový 5
- Hadcové výchozy v přírodní památce Šimečkova stráž 6
- Přírodní rezervace Malá skála 7
- Sýc rousný 8
- Okrotice červená 9
- Rozhledna na Kleti 10

Jedná se o mimořádně zachovalý krajinný celek v širším předhůří Šumavy s přírodním prostředím, které je zatím jen málo narušeno negativními vlivy lidské činnosti. Dominantami oblasti jsou nejvyšší vrchol, hora Kleť (1084 m n. m.) a kaňon řeky Vltavy. Geologické podloží spolu s klimatem výrazně podmiňuje specifičnost i pestrost rostlinstva této oblasti a řadí Blanský les k tzv. jižním pohořím. Významný je výskyt specifické flóry na českokrumlovských vápencích a na hadcích v Křemežské kotlině. Více než polovinu území pokrývají lesy, z nichž nejvýznamnější jsou smíšené podhorské lesy s převahou buku. Kromě přírodních krás je Blanský les bohatý na historické památky a lidovou architekturu. K významným patří zřícenina Dívčí kámen, schwarzenberský letohrádek s anglickým parkem v Červeném Dvoře, keltské oppidum u Třísova a vesnická památková zóna v Holašovicích, zapsaná na seznamu UNESCO. Chráněná krajinná oblast Blanský les byla vyhlášena v roce 1989 na ploše 212 km².

Chráněná krajinná oblast **Broumovsko**

Nejvýznamnějším fenoménem oblasti je pískovcový reliéf s rozsáhlými skalními městy tvořený sedimenty druhohorního stáří. Nejznámější jsou Adršpašsko-teplické skály a Broumovské stěny, výjimečné svým reliéfem a klimatem, umožňujícím existenci ojedinělé květeny a zvířeny. V hlubokých chladných roklích jsou smrkové porosty s alpskou vegetací. Na vrcholcích skal přetrvaly reliktní bory extrémně zkoušené suchem, větrem i sluncem.

Vysoké skalní stěny využívá k hnízdění sokol stěhovavý. Toky Metuje a Dřevíče poskytují biotop mihuli potoční i vydře říční. Unikátní jsou nálezy zkamenělin v horninách křídového období. Soužití našich předků se zdejší krajinou můžeme obdivovat v přírodní rezervaci Křížová cesta nebo na stavbách kamenných klasicistních statků.

Chráněná krajinná oblast Broumovsko byla vyhlášena v roce 1991 na ploše 410 km².

- 1 Lucifer a Martinkovice
- 2 Rojovník bahenní
- 3 Upolín nejvyšší
- 4 NPR Adršpašsko-teplické skály
- 5 NPR Broumovské stěny – Koruna
- 6 Modrásek bahenní

1	2	3	4
	5	6	

Chráněná krajinná oblast České středohoří

1		
2	3	5
	4	6 7

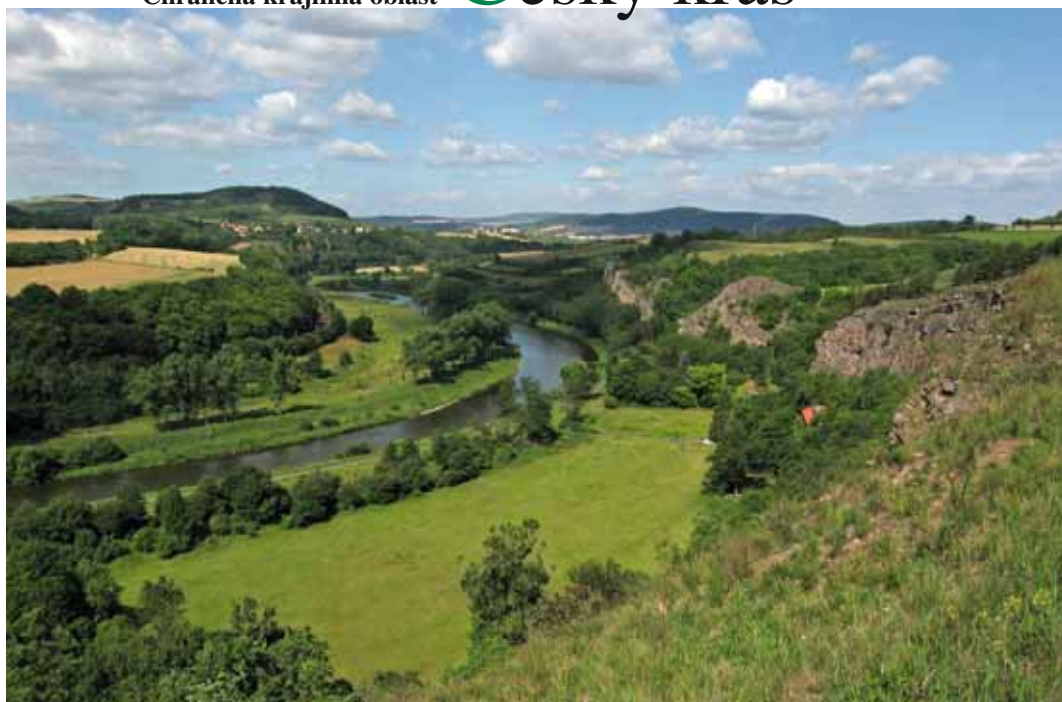
- Pohled na Milešovku od Milešova 1
 Koniklec luční český 2
 Oblík a Raná z Milé 3
 Čedičový masív na Milé 4
 Tařice skalní 5
 České středohoří z Bořeně 6
 Rak kamenáč 7

Mezi ostatními chráněnými krajinnými oblastmi upoutá České středohoří pozornost svým výjimečným reliéfem, který se jako výslednice třetihorní vulkanické činnosti a následných denudačních procesů řadí ke střeoevropským unikátům. Vedle fenoménu geologického zajišťuje chráněná krajinná oblast i ochranu hojného množství ohrožených druhů rostlin a živočichů. Najdeme tu 57 kriticky, 110 silně a 105 ohrožených druhů. Vhodné přírodní podmínky způsobily, že se České středohoří řadí mezi druhově nejbohatší území v České republice. V oblasti se nachází čtyři desítky maloplošných zvláště chráněných území, z toho je 13 v kategorii národní. Předmětem ochrany je rovněž charakteristický ráz středohorské krajiny s mnoha stavbami lidové architektury a řadou kulturních památek. Všechny zmíněné hodnoty se daří uchovávat i navzdory tomu, že České středohoří leží v bezprostředním sousedství rozsáhlé severočeské průmyslové aglomerace. Chráněná krajinná oblast České středohoří byla vyhlášena v roce 1976 na ploše 1063 km².

Chráněná krajinná oblast Český kras

- Krajina Českého krasu 1
- Hrad Karlštejn – národní kulturní památka 2
- Koněpruské jeskyně 3
- Včelník rakouský 4
- Vrch Kotýz u Koněprus – Sloní hlavy 5
- Císařská rokle u Srbska – pramenný vápenec 6
- Netopýr velký 7
- Lýkovec vonný 8
- Kavyl Ivanův 9
- Trilobit *Odontochile hausmanni* 10

1					
2	3	5	6		
	4	7	8	9	10

Území Českého krasu je světově proslulé bohatými nálezy zkamenělin mořských živočichů, kteří zde žili ve starších prvohorách před 440 až 360 miliony let. Z jejich vápnných schránek se vytvořily vápence. Rozpouštěním vápence zde později vzniklo téměř 700 jeskyní. Na vápencovém podkladu se vyvinula druhově mimořádně bohatá společenstva. Nejznámější jsou skalní stepi a šipákové doubravy. Oblast je jediným větším územím v Čechách, kde jsou v úplných vývojových sériích vyvinuta unikátní společenstva vápnomilných rostlin. Fauna Českého krasu je velmi bohatá, zvláště zastoupením bezobratlých živočichů. Z obratlovců zasluhuje pozornost 17 druhů netopýrů zimujících v jeskyních a ve štolách. Více než 20 % oblasti je zvláště chráněno pro mimořádné přírodovědné hodnoty. Národní přírodní rezervace Karlštejn získala v roce 2000 prestižní ocenění – Diplom Rady Evropy.

Chráněná krajinná oblast Český kras byla vyhlášena v roce 1972 na ploše 128 km².

Chráněná krajinná oblast Český les

Zadní Zahájí – krajina, kde dříve žili lidé 1

PR Pavlova Hut 2

Bobří okusy v nivě Kateřinského potoka 3

Naučná stezka Podkovák 4

PR Ostrůvek 5

PR Pavlova Hut 6

Kyhanka sivolistá 7

Zřícenina zámku Waldheim (Zadní Zahájí) 8

PR Broumovská bučina 9

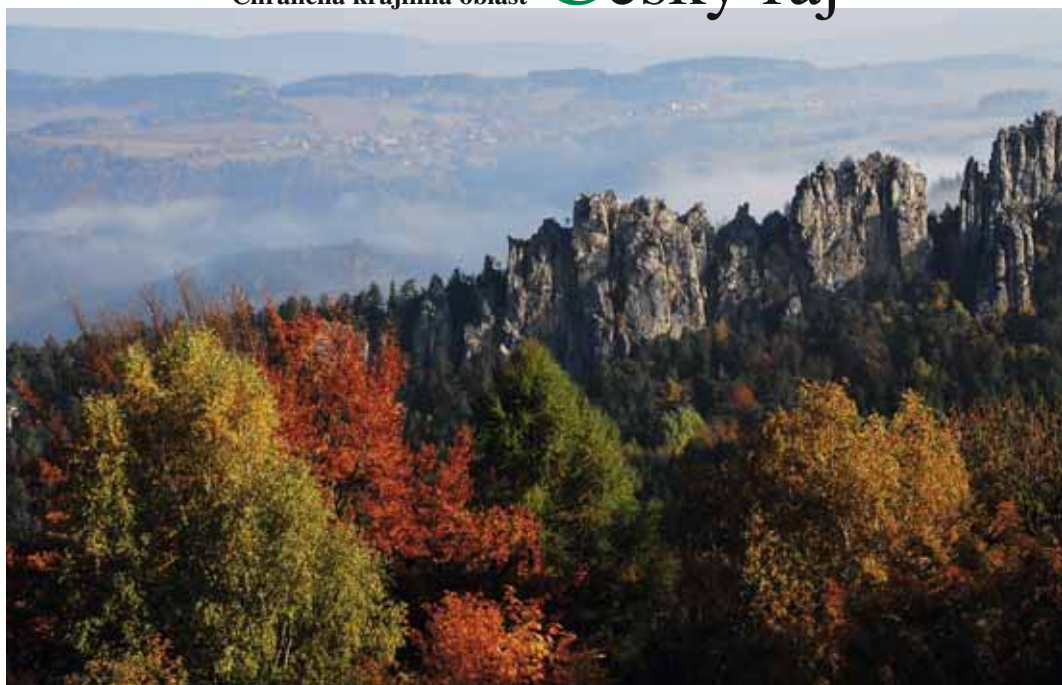
1	4	5	6
2	3	7	8
		9	

Chráněnou krajinnou oblast Český les tvoří část pohraničního pohoří Českého lesa sahající od Folmavy na jihu po Broumov na severu. Převážně lesnatá krajina Českého lesa je doplněna pestrou mozaikou pastvin, luk a zarůstajících lad. Rozsáhlé bukové lesy v okolí nejvyššího vrchu Českého lesa Čerchova (1042 m n. m.) přecházejí postupně směrem k severu v lesy s vyšším zastoupením smrku. Pro severní část Českého lesa jsou charakteristická vrchovištní rašeliniště s borovicí blatkou a svěbytnou rašeliništní květenou. Zachovalá luční společenstva jsou tvořena zejména podmačenými až zrašelinělými loukami s výskytem chráněných a vzácných druhů rostlin a rozsáhlými nivními ladi. Krajina Českého lesa je silně poznamenána historickým vývojem 2. poloviny 20. století, kdy došlo k násilnému odsunu původního obyvatelstva a uzavření značné části hraničního pásma veřejnosti. Desítky zaniklých vesnic, nad jejichž troskami se opět ujímá vlády příroda, dotvářejí jedinečnou atmosféru Českého lesa. Zatím nejmladší chráněná krajinná oblast v České republice vznikla v roce 2005 na území o rozloze 473 km².

Chráněná krajinná oblast **Český ráj**

Český ráj je nejstarší chráněnou krajinnou oblastí v České republice. Osobitou atmosféru kraje dotváří vedle přírodovědných hodnot i četné stavební památky v podobě hradů, zámků a objektů lidové architektury. Nacházíme tu jedny z nejlépe vyvinutých skalních měst České republiky (Hruboskalsko, Příhrazské skály) s reliktními bory, krajinu doplňují dominanty vrchů na vyvěřelých horninách (Vyskeř, Mužský a Trosky). Biologickou rozmanitost pískovcového území doplňují četné rybníky a vodní toky s přilehlými mokřady. Díky přírodním a krajinářským hodnotám patří Český ráj k nejvíce rekreací zatíženým velkoplošným chráněným územím.

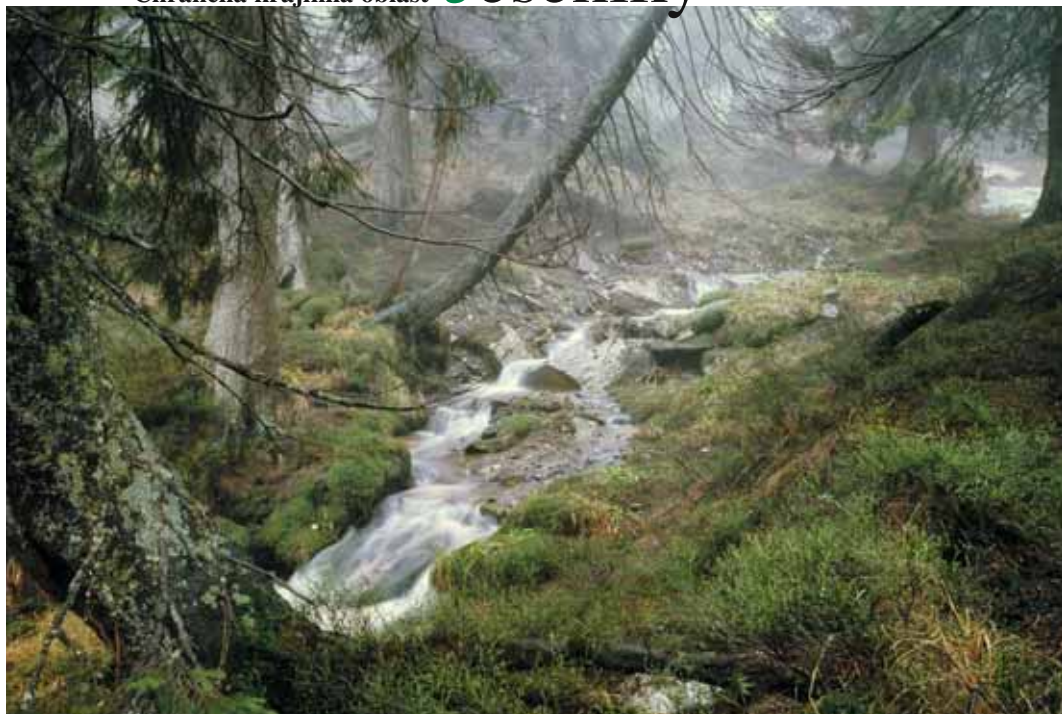
Chráněná krajinná oblast Český ráj byla vyhlášena v roce 1955 na ploše 93 km² a po rozšíření v roce 2002 na ploše 182 km².

- 1 Suché skály
- 2 Hruboskalsko z vyhlídky Na Kapelu
- 3 Příhrazy
- 4 Martinák habrový
- 5 Rokytický rybník
- 6 Vrápenec malý
- 7 Mlok skvrnitý
- 8 Ledňáček říční
- 9 Čáp černý
- 10 Skorec vodní
- 11 Sřevičník pantoflíček

1		6	7	8
2	3		9	
4	5		10	11

Chráněná krajinná oblast **Jeseníky**

1					
2	3	4	5	6	

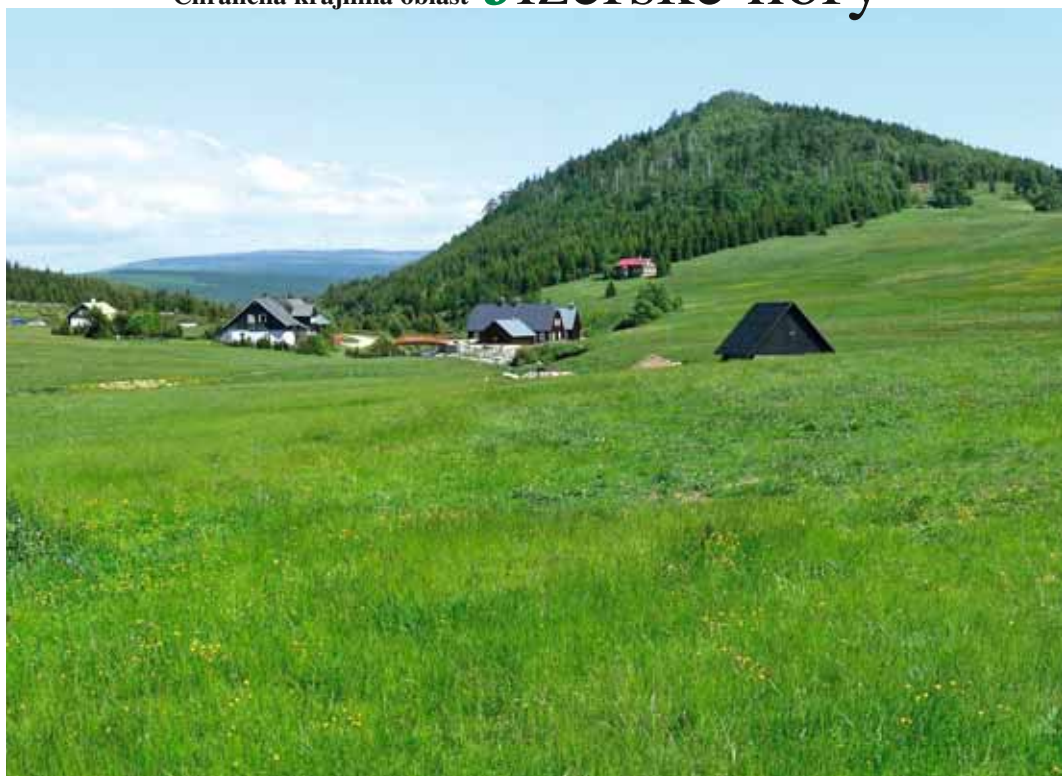
- Interiér smrkového pralesa na Bílé Opavě 1
- Námrazy na Vysoké holi 2
- Pramen řeky Moravice ve Velké kotlině 3
- Hořec tečkovaný 4
- Zvonek vousatý 5
- Sokol stěhovavý 6

Chráněná krajinná oblast Jeseníky zasahuje do okresů Jeseník, Bruntál a Šumperk. Oblast je z 80 % pokryta lesními porosty, převážně druhotnými smrčinami a je spolu s CHKO Český les nejlesnatější oblastí v České republice. Území má horský ráz, charakteristické jsou přímočaře probíhající svahy, široká sedla, velké spády řek a potoků. Nejvýznamnějšími zvláště chráněnými územími jsou národní přírodní rezervace Praděd, Rejvíz, Šerák-Keprník a Rašeliniště Skřitek. Kar Velké kotliny v Národní přírodní rezervaci Praděd náleží k botanicky a zoologicky druhově nejbohatším lokalitám ve střední Evropě s přítomností reliktních a endemických druhů. Jedním z hlavních úkolů v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky je přiblížení druhové a prostorové skladby lesa k přirozenému stavu. Jeseníky jsou významnou rekreační oblastí, jejíž atraktivitu umocňuje dochovaná lidová architektura a lázeňská místa Lázně Jeseník, Lázně Lipová, Velké Losiny a jedinečné klimatické lázně Karlova Studánka. Chráněná krajinná oblast Jeseníky byla vyhlášena v roce 1969 na ploše 744 km².

Chráněná krajinná oblast Jizerské hory

Jizerka s Bukvcem 1

Rojovník bahenní 2

Frýdlantské cimbuří a Polední zub 3

Rašeliniště Jizerky se suchopýrem pochvatým 4

Kalous ušatý 5

Jizerské hory s Ještědem ze Smrku 6

1					
2	3	4	5	6	

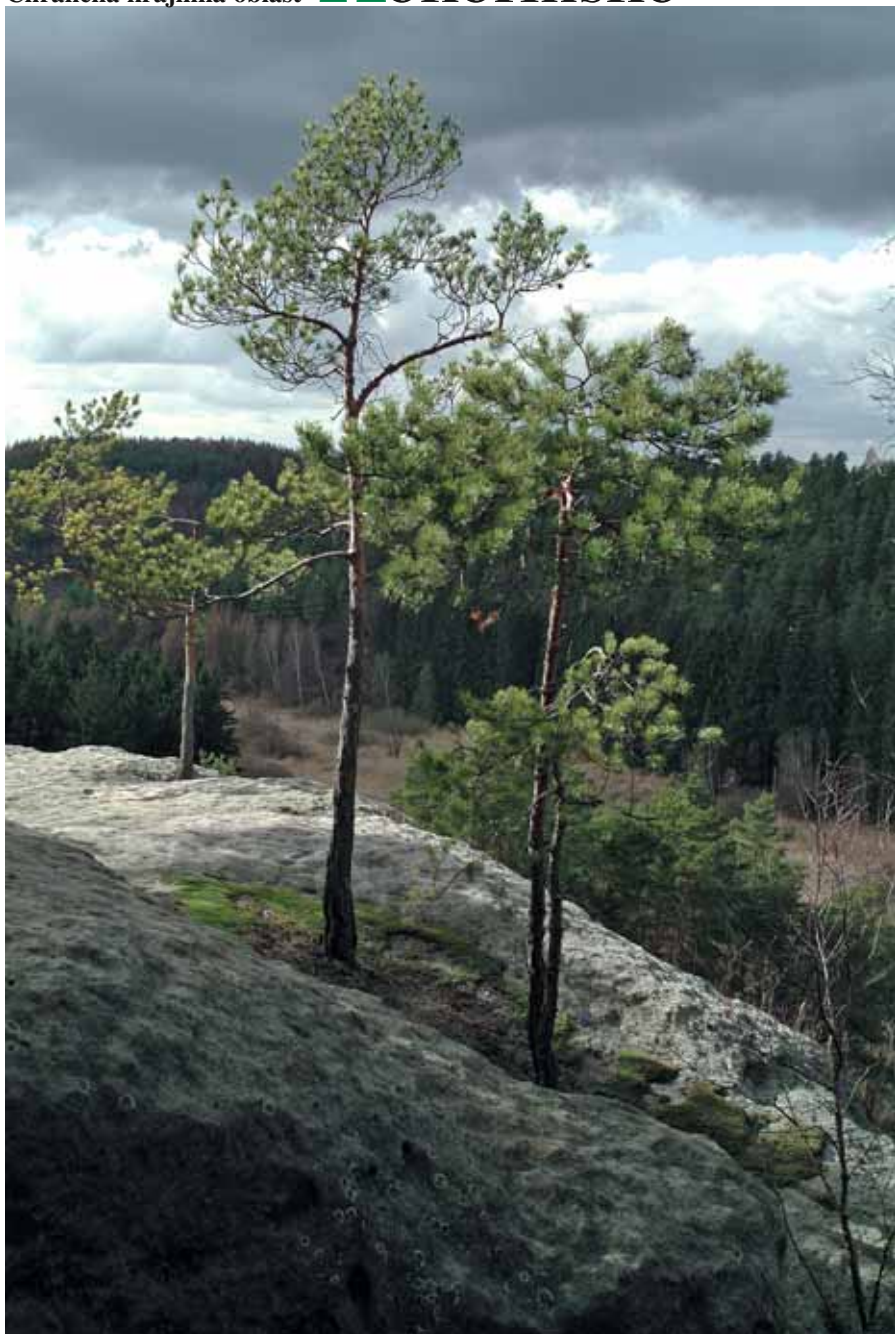

Jizerské hory patří k nejstarším chráněným krajinným oblastem v České republice. Důvodem ochrany je dochovaný stav přírodního prostředí a přirozený vzhled zdejší kulturní krajiny včetně tradiční lidové architektury. Krajina Jizerských hor a jejich podhůří je územím snad největších kontrastů v celém středoevropském regionu. Sevřená údolí řek s historicky rozvinutou průmyslovou výrobou, zejména sklářskou a textilní, přecházejí na úbočích hor v malebný kraj podhorských luk a pastvin s rozptýlenou zástavbou. Lesy jizerské náhorní plošiny prošly působením člověka v uplynulých staletích přeměnou a nestabilní smrkové monokultury pak podlehly ekologické katastrofě na sklonku století dvacátého. Naproti tomu zůstaly uchovány cenné ekosystémy rozsáhlých rašelinišť a především jizerskohorské bučiny – smíšené lesy na strmých severních svazích pohoří, které svou rozlohou a bohatostí nemají v Čechách obdoby. Současným posláním chráněné krajinné oblasti a její správy je kromě ochrany dochovaných přírodních prvků a typického krajinného rázu především aktivní účast na obnově horských lesů ve stabilní přírodě blízké podobě.

Chráněná krajinná oblast Jizerské hory byla vyhlášena v roce 1968 na ploše 368 km².

Chráněná krajinná oblast **Kokořínsko**

Kokořínsko, Máchův kraj, Dubské a Mšenské Švýcarsko, všechny tyto názvy skrývají dávno objevený malebný kraj utvářený rozmanitostí pískovcových skal. Přírodní skalní útvary vytvořené zejména na úbočích dolů jsou často formovány do bizarních tvarů. Najdeme tu Obří hlavu, Žábu, Kance, Sněhurku a sedm trpaslíků nebo nejznámější Pokličky. Území je charakteristické vyšším podílem lesů, z nichž část má charakter reliktních borů, a vyváženým podílem zemědělské krajiny. Přírodovědně významné postavení mají mokřady, které jsou z větší části zahrnuty do seznamu mezinárodně významných mokřadů ve smyslu Ramsarské úmluvy (Mokřady Liběchovky a Pšovky). Chráněná krajinná oblast Kokořínsko byla vyhlášena v roce 1976 na ploše 273 km².

- 1 Borovice na skalách u Ráje
- 2 Pokličky v Kokořínském dole
- 3 Mokřad na potoce Pšovka
- 4 Skalní útvary v údolí Pšovky
- 5 Detail pokličky
- 6 Výr velký

1	2	3	4	5
	6			

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko

- Údolí Berounky 1
- Zřícenina Týřova 2
- Kyčelnice devítilistá 3
- Hořeček ladní pobaltský 4
- Skryjská jezírka 5
- Smišené lesy 6
- Křivoklátská pleš 7
- Habrové doubravy 8
- Stepník západní 9
- Čáp černý 10
- Trilobit *Conocoryphe sulzeri* 11

1					
2	3		7	8	
	5	4	9	10	11
		6			

Křivoklátsko je zcela unikátním územím střední Evropy. Rozsáhlé listnaté a smíšené lesy s bohatou mozaikou ekosystémů představují ukázkou středoevropského pásu lesů, které byly ve srovnatelných výškách sousedních zemí nahrazeny nebo změněny pěstováním nepůvodních druhů dřevin. Dodnes zde zůstalo zachováno téměř 1800 taxonů cévnatých rostlin, 84 původních druhů dřevin, více než 120 hnízdících druhů ptáků a dosud nespočetné množství dalších příslušníků živočišné říše, z nichž je nejeden zařazen do červených seznamů vzácných a ohrožených druhů. Typickou rostlinou jarní přírody Křivoklátska je kyčelnice devítolistá (*Dentaria enneaphyllos*), kterou ve stylizované podobě znázorňuje znak CHKO. Nejcennější část území o rozloze cca 102 km² (16 % chráněné krajinné oblasti) soustřeďuje přírodní hodnoty významné na národní i nadnárodní úrovni a je navržena na vyhlášení v kategorii národní park.

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko byla vyhlášena v roce 1978 a již v roce 1977 zařazena mezi biosférické rezervace na ploše 630 km².

Chráněná krajinná oblast Labské pískovce

1				
2	3	5	6	7
	4			

Pohled na Růžovský vrch z Jetřichovických stěn 1

Libouchecké stěny 2

Kaňon Labe 3

Tiské stěny 4

Pohled do kaňonu Labe 5

Strakapoud velký 6

Pohled na Vysoký Sněžník 7

Členité pískovcové území Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce tvoří s navazujícími chráněnými územími NP České Švýcarsko a NP a CHKO Saské Švýcarsko nejrozsáhlejší souvislou pískovcovou oblast ve střední Evropě s velkým množstvím unikátních geomorfologických jevů, jako jsou například skalní město Tiské stěny, soutěsky Chřibské Kamenice či kaňon řeky Labe, který je rovněž velmi významným migračním koridorem. Území Labských pískovců se i přes devastaci socialistického působení, kdy zaniklo množství kulturních a historicky cenných objektů, vyznačuje zachovalou lidovou architekturou a osobitým krajinným rázem. Aktuálním úkolem je ochrana vodních toků a volné krajiny před rozšiřováním zástavby a nešetrnými úpravami. Evropsky významné lokality Labské údolí a České Švýcarsko vytvářejí společně s Ptačí oblastí Labské pískovce pilíře Natury 2000 ve zdejších územích. Díky zachovalému prostředí zde přežily ohrožené druhy živočichů např. bobr evropský, vydra říční, úspěšné byly návraty sokola stěhovavého či lososa obecného. Z rostlin je významný výskyt drobnokvětu pobřežního, třezalky pěkné či žabníčku vzplývavého.

Chráněná krajinná oblast Labské pískovce byla vyhlášena v roce 1972 na ploše 324 km², v roce 2000, kdy byl na nejcennějším území vyhlášen Národní park České Švýcarsko, byla plocha CHKO zmenšena na 245 km².

Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví

Řeka Morava v NPR Ramena řeky Moravy u Kenického meandru 1

Čertův most u Mladče 2

Jaro v lužním lese s dymnivkami dutými 3

Bledule jarní 4

Klasicistní Chrám přátelství nad řekou Moravou 5

Stulík žlutý 6

Krajina vlhkých luk a tůní v PR Plané loučky 7

Koryto řeky Moravy 8

Území chráněné krajinné oblasti tvoří 3 až 8 km široký a 27 km dlouhý pruh nivy řeky Moravy mezi Mohelnicí a Olomoucí. Přirozeně meandrující řeka společně s několika periodickými a stálými rameny a tůňemi zde vytváří tak zvanou vnitrozemskou deltu. Litovelské Pomoraví představuje v rámci České republiky poslední území, na kterém najdeme větší plochu lužních lesů s dosud nenarušenou přirozenou dynamikou záplav. Typickou tvář nivní krajiny, kterou po staletí modelovaly pravidelné záplavy a citlivé hospodaření člověka, dotvářely druhově bohaté vlhké louky, bohužel z velké části zničené socialistickým zemědělstvím. Pro svůj mezinárodní význam bylo Litovelské Pomoraví zařazeno do seznamu Ramsarských mokřadů. Druhým velkým krajinným celkem je Doubrava, rozsáhlý komplex chlumních doubrav severozápadně od Litovle, v minulosti vyhlášený lovecký revír Lichtenštejnů, nyní zajímavá ukázka smíšených listnatých lesů a pahorkatin. Na pravém břehu Moravy se naproti Doubravě zdvihá vápencový hřbet Třesína se známými Mladečskými jeskyněmi.

Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví byla vyhlášena v roce 1990 na ploše 96 km².

1					
2	3	4	6	7	8
			5		

Chráněná krajinná oblast Lužické hory

1		5
	3	6
2	4	7

Pohled ze Studeného vrchu 1

Měsíčnice vytrvalá 2

Střevlík zlatolesklý 3

Harmonická krajina Lužických hor 4

Bramborníček hnědý 5

Zlatý vrch 6

Ledová jeskyně Naděje 7

Harmonická krajina Lužických hor upoutá nezaměnitelným geologickým reliéfem, utvářeným soliterními kupami a kužely jednotlivých vrcholů se skalními masivy s odkrytou sloupcovitou odlučností čediče a znělcce. Krajinu zpestřují křídové pískovcové skály s různými tvary zvětvávání. Unikátní je ledová jeskyně Naděje. Flora je různorodá díky pestrému geologickému podloží a reliéfu. Přírodě blízká lesní společenstva suťových lesů, květnatých a kyselých bučin se zachovala zejména ve vrcholových partiích hor. Významnými biotopy jsou vlhké až rašelinné louky, prameniště a okraje rybníků. Zvláštností jsou suťová pole s výskytem glaciálních reliktnů. Faunu zastupují většinou běžné druhy středoevropských pahorkatin, doplněné druhy horskými a západními. V lesích je problémem vysoké zastoupení jehličnanů, především smrku. V obnovovaných porostech se proto nyní ve větší míře uplatňují dřeviny přirozené druhové skladby, především buk, javor a jedle. Malebnost území spoluvytvářejí vesnická sídla s lidovou architekturou, zejména s ojediněle dochovanými soubory severočeských roubených domů. Chráněná krajinná oblast Lužické hory byla vyhlášena v roce 1976 na ploše 264 km².

Chráněná krajinná oblast **M**oravský kras

1	3	4	5
2	6	7	8

- Propast Macochy 1
- Batolec červený 2
- Amatérská jeskyně 3
- Kruhatka Matthiolova subsp. moravská 4
- Netopýr brvitý 5
- Skalni areál Kolibky u Rudice 6
- Venuše z mamutoviny z jeskyně Pekárna 7
- Kostra medvěda jeskynního 8

Moravský kras je nejvýznačnější krasová oblast České republiky. Ráz krajiny určují krasové plošiny oddělené hlubokými kaňonovitými žleby. Více než 60 % rozlohy pokrývají lesy z velké části s přirozenou skladbou dřevin. Evidováno je zde přes 1000 jeskyní, z nichž 5 je zpřístupněno veřejnosti. V mnoha jsou dochovány doklady dávno zmizelého života. Jeskyně Amatérská, dlouhá téměř 40 km, je nejrozsáhlejší jeskynní systém v České republice. Unikátní je i živá příroda. Zaznamenáno bylo například 21 druhů netopýrů a více než 2000 druhů motýlů. Příklady endemických druhů jsou kruhatka Matthiolova moravská a máloštětinatý červ *Bythionus absoloni* z propasti Macochy. Nejcennější části území jsou chráněny ve 4 národních přírodních rezervacích, 2 národních přírodních památkách a 11 přírodních rezervacích. Podzemní systém Punkvy je od roku 2004 zapsán mezi lokality Ramsarské úmluvy. Více než polovina území je zařazena do sítě Natura 2000. Chráněná krajinná oblast Moravský kras byla vyhlášena v roce 1956 na ploše 92 km².

Chráněná krajinná oblast **Orlické hory**

Pozoruhodně zachovalý krajinný celek tvořený hřbetem Orlických hor a jeho podhůřím. Nejvyšším vrcholem je Velká Deštná dosahující 1115 m n. m. Jednu z nejzachovalejších částí tvoří údolí řeky Divoké Orlice, která v přírodní rezervaci Zemská brána bouřlivě proráží horský hřbet hlubokou soutěskou s obnaženými rulovými skalisky a balvany. Prameniště a toky ostatních řek, pramenících v pohoří, vytvářejí mozaiku ekosystémů údolních louček, svahových mokřadů a potoků s velkou diverzitou rostlinných a živočišných druhů. Velmi cenná jsou rašeliniště na hřbetu hor. Chráněná území zahrnují i zbytky původních lesů (bučiny a jedlobučiny, doplněné dle stanovištních poměrů javorem klenem a jilmem horským, v podmáčených polohách olší lepkavou a šedou, jasanem ztepilým a vrbami). Osobitá krása oblasti je dotvářena lidovou architekturou v malebných vesničkách v podhůří. Chráněná krajinná oblast Orlické hory byla vyhlášena v roce 1969 na ploše 204 km².

- 1 Les pod Šerlichem
- 2 Divoká Orlice
- 3 Náhorní pláň
- 4 Přírodní rezervace Jelení lázeň
- 5 Lidová architektura

1	2	3	4
		5	

Chráněná krajinná oblast Pálava

1			
2	3	6	
4	5	7	8

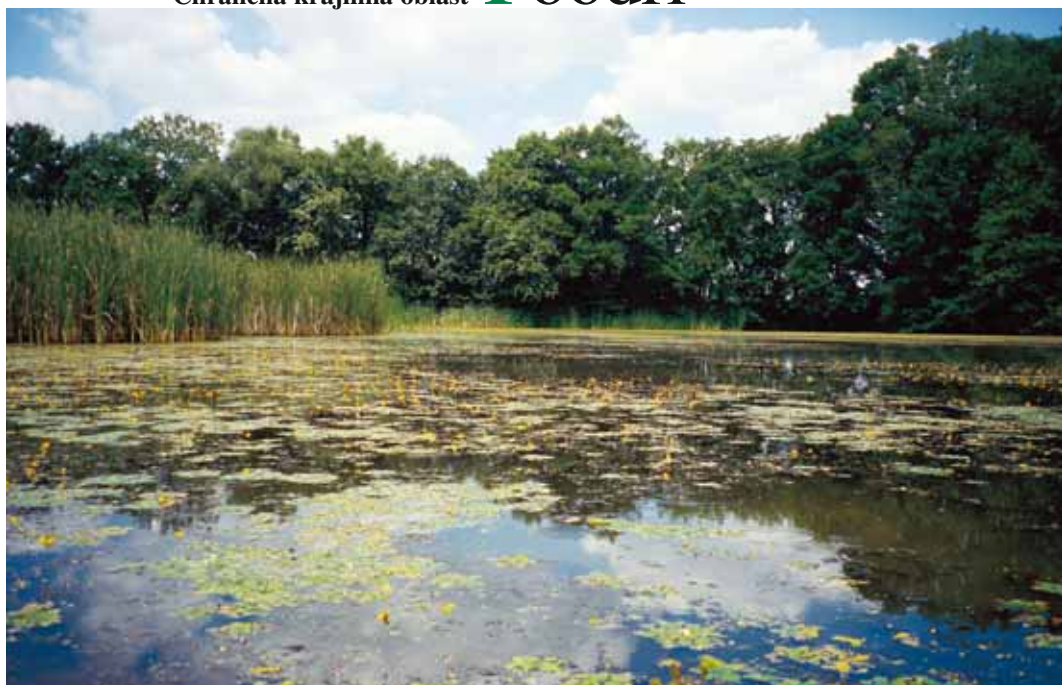
- Dívčí hrady 1
- Kudlanka nábožná 2
- Křivé jezero 3
- Hlaváček jarní 4
- Pod Svatým kopečkem 5
- Skalní stěny Soutěsky 6
- Geopark Turold 7
- Hvozdík Lumnitzerův pálavský 8

Chráněná krajinná oblast Pálava je harmonicky utvářenou krajinou s dominantou Pavlovských vrchů, s významným podílem přirozených nebo málo ovlivněných stepních ekosystémů a dochovanými památkami historického osídlení. Na vápencových kopcích Pavlovských vrchů se vyvinuly nejcennější biotopy druhově bohatých skalních, drnových a lučních stepí, lesostepí, teplomilných doubrav a suťových lesů. Lesní komplex Milovického lesa tvoří teplomilné doubravy a panonské dubohabřiny. Jsou tu dvě obory pro chov jelenů a černé zvěře. V nivě řeky Dyje se střídají lužní lesy s loukami a jinými mokřadními nebo vodními společenstvy. Jednou z posledních lokalit slanomilné vegetace je Slanisko u Nesytu. Zbývající část území oblasti tvoří zemědělsky využívaná krajina s velkým podílem vinic a jednotlivá sídla s výsadním postavením historického města Mikulova. K ochraně přírodních hodnot nejcennějších částí CHKO bylo zřízeno 14 maloplošných zvláště chráněných území, z toho 4 v kategorii národní přírodní rezervace. V roce 1986 bylo území začleněno do sítě biosférických rezervací UNESCO, následně (v roce 2003) byla biosférická rezervace rozšířena o sousední Lednicko-valtický areál a komplex unikátních lužních lesů na soutoku řek Moravy a Dyje a přejmenována na biosférickou rezervaci Dolní Morava. Chráněná krajinná oblast Pálava byla vyhlášena v roce 1976 na ploše 83 km².

Chráněná krajinná oblast Poodří

Rybník s kvetoucími kotvicemi a bublinkou jižní 1

Volavka popelavá 2

Lužní les počátkem jara 3

Čáp bílý na hnízdě 4

Periodická tůň v lužním lese 5

Plavín štítnatý 6

Poříční tůň s porosty stulíků 7

1			
2	3		6
		5	
	4		7

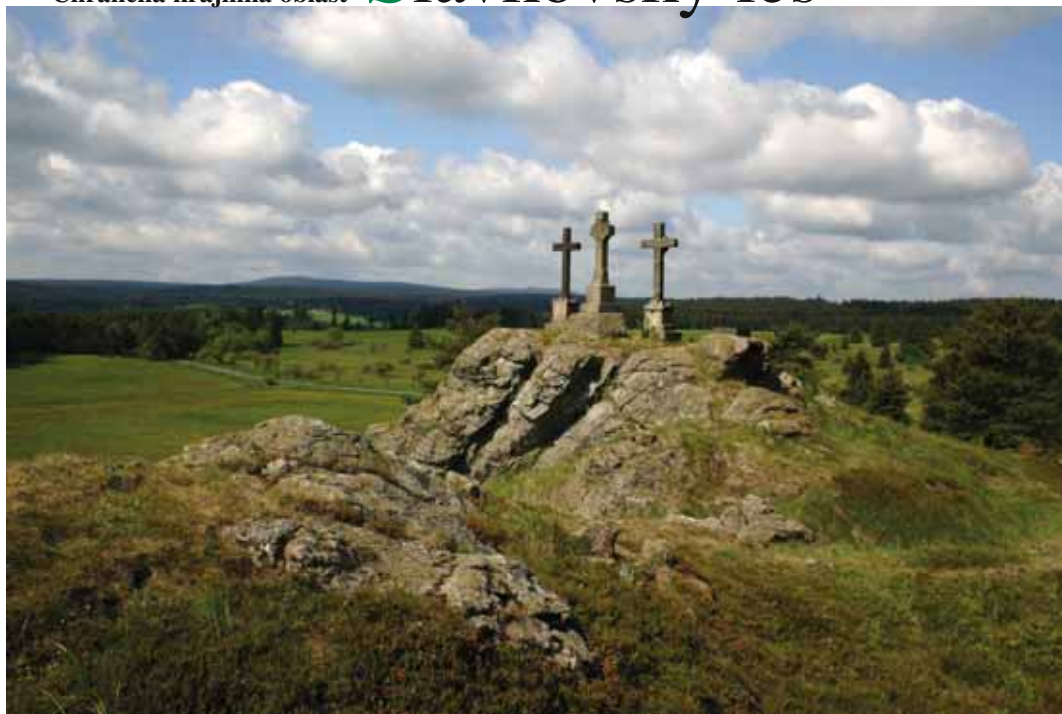

CHKO Poodří byla vyhlášena k ochraně cenných mokřadních biotopů v nivě řeky Odry. Je jednou z mála krajín v České republice, v níž je alespoň částečně zachován téměř přirozený vodní režim a kde je dosud možné sledovat fungující propojení regulacemi nespoutaného silně meandrujícího vodního toku a jeho nivy. Povrchové rozlivy („záplavy“) zde nastávají i vícekrát do roka, především při jarním tání sněhu nebo po vydatnějších letních srážkách. Voda se mělce rozlévá do neosídlené krajiny, odkud po několika dnech zase mizí. Na záplavový režim jsou vázány vzácné přírodní ekosystémy aluviálních luk, lužních lesů a tůní ve slepých ramenech Odry a jejích přítoků. Během tisíciletí se člověk v nivě řeky naučil hospodařit a naučil se i respektu k vodnímu živlu. Výsledkem soužití je harmonicky utvářená krajina v říční nivě a jejím bezprostředním okolí. Území je významné z botanického, zoologického i krajinářského hlediska; dosud zde bylo zjištěno 100 druhů měkkýšů, 150 druhů pavouků a 35 druhů vážek. Unikátní je velmi bohatá populace žábbronožky sněžní, fauna obojživelníků a výskyt silně ohrožených druhů flóry mokřadních a vlhkých stanovišť. Chráněná krajinná oblast Poodří je jako mokřad mezinárodního významu chráněna Ramsarskou úmluvou a patří mezi důležité ptačí tahové cesty střední Evropou. Z důvodu ochrany evropsky významných fenoménů bylo Poodří zařazeno mezi ptačí oblasti a evropsky významné lokality tvořící soustavu Natura 2000. Chráněná krajinná oblast Poodří byla vyhlášena v roce 1991 na ploše 82 km².

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les

1				
2	3	5	6	7
	4	8		

- Hadcová lokalita, NPP Křížky 1
- NPR Kladské rašeliny 2
- Blatnice skvrnitá 3
- Hnědásek chrastavcový na prstnatci Fuchsovu 4
- Divoký vývěr minerálních vod 5
- NPP Svatošské skály 6
- Prha arnika 7
- Rdest alpský 8

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les byla vyhlášena k ochraně jedinečného přírodního bohatství – vývěrů minerálních vod. Ve Slavkovském lese dodnes najdeme stovky vývěrů minerálních pramenů – přírodních „divokých“ nebo jímaných v jednoduchých dutých kmelech, ale i takových, které slouží pro lázeňské účely. Za svůj vznik a slávu vděčí pramenům i světoznámá lázeňská města jako Mariánské Lázně a Karlovy Vary.

Přírodovědně unikátní jsou hadcová skalní stanoviště, na kterých rostou vzácné druhy rostlin, z nichž nejznámější je zdejší endemit rožec kuřičkolistý. Pravou divočinou je pak soustava Kladských rašelin s rozsáhlými neprostupnými porosty borovice blatky. Z botanického hlediska jsou ve Slavkovském lese velice dobře zachovalé mokřadní, rašelinné a slatinné louky. Na mokřady je vázán i výskyt řady vzácných druhů živočichů, především hnědáška chrastavcového, jednoho z nejvzácnějších motýlů Evropy. Nejcennější části přírody jsou ve Slavkovském lese chráněny ve 30 maloplošných zvláště chráněných územích.

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les byla vyhlášena v roce 1974 na ploše 620 km².

Chráněná krajinná oblast Šumava

1			6
2	3	4	
			7

Mokřad pod Boubínem 1

Jelen 2

Královský hvozd 3

Dřípatka horská 4

Slatě 5

Pralesní smrk 6

Křivka obecná 7

Pro Šumavu jsou typické souvisle zalesněné mohutné horské hřbety. V pramenných oblastech a v některých pánvích jsou poměrně rozsáhlá rašeliniště převážně s původní vegetací. Sídlní struktura je tvořena zejména stavbami vzniklými při kolonizaci území ve 13. a 14. století, dále rozptýlenými usedlostmi vzniklými v pozdější době v souvislosti se sklářskou výrobou nebo zemědělským hospodařením na původně královských pozemcích. V důsledku poválečného odsunu obyvatelstva, politické situace a přirozené migrace vesnického obyvatelstva do měst došlo však k jejímu rozpadu. Pro horská údolí i zemědělskou krajinu na horských svazích je typická vysoká druhová pestrost rostlinných společenstev s mnoha ohroženými druhy. Žije zde přes 30 ohrožených druhů živočichů. Kromě několika druhů bezobratlých zde žijí i velcí obratlovci jako např. los evropský, rys ostrovid, vydra říční, tetřev hlušec a sokol stěhovavý. K ochraně zvláště významných stanovišť zde bylo vyhlášeno 65 maloplošných chráněných území. K nejznámějším patří zbytky pralesních porostů chráněných od roku 1852 v dnešní národní přírodní rezervaci Boubínský prales. V roce 1990 byla Šumava zařazena do sítě biosférických rezervací UNESCO.

Ochrana oblasti byla vyhlášena v roce 1963. Po vyhlášení Národního parku Šumava v roce 1991 tvoří chráněná krajinná oblast pás při hranici národního parku o rozloze 944 km².

Chráněná krajinná oblast Třeboňsko

NPR Stará řeka a PR Novořecké močály 1

Pralesní zbytek lužního lesa 2

Vydra říční 3

NPR Červené blato 4

NPR Velký a Malý Tisý 5

Orel mořský 6

Lišaj vrbkový 7

PR Horní Lužnice 8

1			
2	3	5	6
	4	7	8

Třeboňsko je unikátní mokřadní oblastí od středověku přetvářenou činností člověka, která je dnes ve stádiu druhotné biologické rovnováhy. Harmonická hospodářsky využívaná krajina s dochovaným přírodním bohatstvím, vzniklá na místě původních souvislých lesů a močálů, je tvořena pestrout mozaikou téměř pěti set rybníků, rozlehlých lesů, vodních toků, luk, polí a malebných lidských sídel.

Jako oblast mimořádného přírodovědného významu s mnoha příklady důmyslných zásahů člověka do přírodních poměrů bylo Třeboňsko zařazeno v roce 1977 do celosvětové sítě biosférických rezervací UNESCO. Nejcennější přírodní lokality jsou chráněny soustavou 34 přírodních rezervací a přírodních památek. Nejdůležitější rybníky a rašeliniště jsou vyhlášeny jako mokřady mezinárodního významu podle Ramsarské konvence. Třeboňsko je také evropsky významnou ptačí oblastí a místem trvalého výskytu desítek druhů ohrožených rostlin a živočichů.

Chráněná krajinná oblast Třeboňsko byla vyhlášena v roce 1979 na ploše 700 km².

Chráněná krajinná oblast **Žďárské vrchy**

1		4	5
2	3		6
		7	8

- Jarní záplavy na Svratce 1
- Krajina u Samotína 2
- Prales na Žákově hoře 3
- Zmije obecná 4
- Přírodní památka Prosička 5
- Modrásek očkovaný 6
- Zima na Studnicích 7
- Tolije bahenní 8

Krajina Žďárských vrchů, ve středověku pokrytá souvislým jedlobukovým pralesem a relativně pozdě osídlená, si dodnes zachovala charakteristický ráz, jistou mystickou tajemnost a výrazný duchovní rozměr. Předmětem ochrany je vedle nesporných přírodních hodnot, zejména typických sklaních útvarů, přirozených lesních porostů, vlhkých přírodních luk, rašelinišť, vodních toků a rybníků, i harmonicky vyvážená kulturní krajina. Nejvýznamnější přírodní hodnoty jsou chráněny v síti maloplošných zvláště chráněných území, kterých se v Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy nachází 49. Nejznámější jsou národní přírodní rezervace Dářko, Radostínské rašeliniště, Žákova hora a Ransko. Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy byla vyhlášena v roce 1970 na ploše 709 km².

Chráněná krajinná oblast **Železné hory**

Železné hory jsou severozápadním výběžkem Českomoravské vrchoviny. Na severu pozvolna spadají do roviny Polabí a na jihu se prudce kloní do luhu řeky Doubravy. Jedná se o malebnou krajinu s výrazným zlomovým hřebenem, hlubokými údolími, říčními nivami, s mozaikou lesních komplexů, luk, polí a drobných sídel. Pestré podloží a geomorfologická rozmanitost podpořily vznik rozdílných společenstev rostlin, která hostí přes 1200 druhů vyšších rostlin a 240 druhů obratlovců. Nejcenější partie jsou chráněny sítí 25 maloplošných zvláště chráněných území.

Chráněná krajinná oblast Železné hory byla vyhlášena v roce 1991 na ploše 284 km².

- 1 Bučiny a suťové lesy v PR Krkanka
- 2 Mokřadní louka v zimě
- 3 Rehek zahradní
- 4 Vodopád na Hradištském potoce
- 5 Krajina za bouře
- 6 Kamenité řečiště v PR Údolí Doubravy

1		3	4
	2		
		5	
	6		

Adresář:

Správa NP České Švýcarsko
Pražská 52
407 46 Krásná Lípa
www.npcs.cz

Správa NP Podyjí
Na Vyhliďce 5
669 01 Znojmo
www.nppodyji.cz

Správa NP Krkonoše
Dobrovského 3
543 11 Vrchlabí
www.krnap.cz

Správa NP Šumava
1. máje 260
385 01 Vimperk
www.npsumava.cz

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
Nuselská 39, 140 00 Praha 4
www.nature.cz

Správa CHKO Beskydy
Nádražní 36
756 61 Rožnov pod Radhoštěm
www.beskydy.nature.cz

Správa CHKO Český kras
267 18 Karlštejn č.p. 85
www.ceskykras.nature.cz

Správa CHKO Bílé Karpaty
Nádražní 318
763 26 Luhačovice
www.bilekarpaty.nature.cz

Správa CHKO Český les
náměstí Republiky
348 61 Přimda
www.ceskyles.nature.cz

Správa CHKO Blaník
Vlašimská 8
257 06 Louňovice pod Blaníkem
www.blanik.nature.cz

Správa CHKO Český ráj
Antonína Dvořáka 294
511 01 Turnov
www.ceskyraj.nature.cz

Správa CHKO Blanský les
Vyšný 59
381 01 Český Krumlov
www.blanskyles.nature.cz

Správa CHKO Jeseníky
Šumperská 93
790 01 Jeseník
www.jeseniky.nature.cz

Správa CHKO Broumovsko
Ledhujská 59
549 54 Police nad Metují
www.broumovsko.nature.cz

Správa CHKO Jizerské hory
U Jezu 10
460 01 Liberec
www.jizerskehory.nature.cz

Správa CHKO České středohoří
Michalská 260/14
412 01 Litoměřice
www.ceskestredohori.nature.cz

Správa CHKO Kokořínsko
Česká ul. 149
276 01 Mělník
www.kokorinsko.nature.cz

Správa CHKO Křivoklátsko
270 24 Zbečno č.p. 5
www.krivoklatsko.nature.cz

Správa CHKO Pálava
Náměstí 32
692 01 Mikulov
www.palava.nature.cz

Správa CHKO Labské pískovce
Teplická 424/69
405 02 Děčín
www.labskepiskovce.nature.cz

Správa CHKO Poodří
Ul. 2. května 1
742 13 Studénka
www.poodri.nature.cz

Správa CHKO Litovelské Pomoraví
Husova 5
784 01 Litovel
www.litovelskepomoravi.nature.cz

Správa CHKO Slavkovský les
Hlavní 504
353 01 Mariánské Lázně
www.slavkovskyles.nature.cz

Správa CHKO Lužické hory
Školní 12
471 25 Jablonné v Podještědí
www.luzickehory.nature.cz

Správa CHKO Třeboňsko
Valy 121
379 01 Třeboň
www.trebonsko.nature.cz

Správa CHKO Moravský kras
Svitavská 29
678 01 Blansko
www.moravskykras.nature.cz

Správa CHKO Žďárské vrchy
Brněnská 39
591 01 Žďár nad Sázavou
www.zdarskevrchy.nature.cz

Správa CHKO Orlické hory
Dobrovského 332
516 01 Rychnov nad Kněžnou
www.orlickehory.nature.cz

Správa CHKO Železné hory
Náměstí 317
538 25 Nasavrky
www.zeleznehory.nature.cz

NÁRODNÍ PARKY A CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI V ČESKÉ REPUBLICE

Texty © Ladislav Miko, Jan Štursa a kolektiv autorů
Fotografie © archiv správ chráněných krajinných oblastí,
správ Národních parků
Grafický design, sazba a tisk ASCO vydavatelství, spol. s r. o.,
K Lipanům 78, Praha – Benice

Vydalo:
Ministerstvo životního prostředí se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10
www.mzp.cz

Vydání: druhé
Rok vydání: 2010
Náklad: 2 000 ks

© Ministerstvo životního prostředí

ISBN: 978-80-7212-543-2

